

Selvitys liikunnan päättökokeista (ISCED 3) valituissa esimerkkimaissa.

Kasper Salin

Table of Contents

Selvitys liikunnan päättökokeista (ISCED 3) valituissa esimerkkimaissa.	1
Grönlanti	5
Virallinen nimi	5
Oppiaineen virallinen nimi.....	5
Tutkinnon nimi	5
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	5
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)	5
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)	5
Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko	5
Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot.....	6
Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma	6
Mistä kokeesta saa lisätietoa.....	6
HOLLANTI	8
Virallinen nimi	8
Oppiaineen virallinen nimi.....	8
Tutkinnon nimi	8
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	8
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)	9
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)	9
Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko	9
Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot.....	10
Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma	10
Mistä kokeesta saa lisätietoa.....	10
IRLANTI.....	13
Virallinen nimi	13
Oppiaineen virallinen nimi.....	13
Tutkinnon nimi	13
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	13
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)	13
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)	13
Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko	13
Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot.....	14

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma	14
Mistä kokeesta saa lisätietoa.....	14
Virallinen nimi	25
Oppiaineen virallinen nimi.....	25
Tutkinnon nimi	25
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	25
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)	25
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)	25
Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko	25
Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot.....	26
Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma	26
Mistä kokeesta saa lisätietoa.....	26
Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon	28
<i>Tanska</i>	21
Virallinen nimi	21
Oppiaineen virallinen nimi.....	21
Tutkinnon nimi	21
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	21
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)	21
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)	22
Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko	22
Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot.....	22
Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma	22
Mistä kokeesta saa lisätietoa:.....	22
Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon	23
<i>Unkari</i>.....	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Virallinen nimi	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Oppiaineen virallinen nimi.....	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Tutkinnon nimi	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi.....	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä) ...	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>
Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne) ..	<i>Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.</i>

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko ..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma ..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Mistä kokeesta saa lisätietoa? ..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon ..... Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.

Johtopäätökset ja pohdintaosuus **30**

Grönlanti

Virallinen nimi

Idræt og udeliv

Oppiaineen virallinen nimi

Idræt og udeliv (urheilu ja ulkoilu)

Tutkinnon nimi

Upper secondary school leaving certificate

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

The upper secondary education (GUX)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Koe koostuu kahdesta osiosta:

- 1) Kirjallinen koe
- 2) Näyttökoe

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

Kirjallinen koe: u kuudesta kokonaisuudesta, joista viidessä ensimmäisessä on viisi kysymystä. 6. Osio on laajempi kokonaisuus, johon sisältyy paljon erilaista aineistoa. (Esimerkkikoe, josta saattoi puuttua myös materiaalia).

Näyttökoe: Koostuu seitsemästä osiosta (sulkapallo, käsipallo, lentopallo, koripallo, jooga, kalattuut (grönlantilainen kansantanssi), musiikkiliikunta. Näyttö toteutetaan pienissä ryhmissä, joissa kokelaat ovat suunnitelleet itse jonkinlaisen peli- tai ryhmäliikuntatilanteen.

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

Asteikko seitsemänluokkainen ja niiden vastaavuus ECTS-asteikolla.

12	10	7	4	2	0	-3
A	B	C	D	E	Fx	F

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Koe suoritetaan viimeisenä opintovuonna (10.) touko-kesäkuussa.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Dysleksiasta tai muusta vammaisuudesta kärsiville opiskelijoille voidaan hakemuksesta myöntää vapautus tenttimisestä erityisillä tenttiolosuhteilla, mukaan lukien pidennetty tenttiaika tai lupa erityisten tietotekniikkaa kompensoivien apuvälineiden käyttämiseen. Erikseen ei ole mainittu, millaisia erityisjärjestelyitä on liikunnan näyttökokeen osalta.

Mistä kokeesta saa lisätietoa

https://iserasuaat.gl/emner/gux/fag/idraet?sc_lang=da

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen

Kokeessa on mukana sensori, jolle on omat vaatimuksensa. Näin ollen näyttöä voidaan pitää luotettavana ja yhdenmukaisena. Kokeeseen osallistuu sensorin lisäksi opettaja.

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Kirjallinen koe ja näyttökoe toteutetaan opettajan valvonnassa. Käytännön kokeessa on myös mukana sensori, joka arvioi kokeen.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Koepäivä ja sen aikataulu (käytännön koe) on ennakkoon ilmoitettu ja opiskelijalla on tiedossaan oman kokeensa suoritusjärjestys. Käytännön kokeessa suorituspaikalle on olemassa tietyt vaatimukset tilan (minimimitat) ja välineiden osalta.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Osa suorituksista saattaa olla ryhmämuotoisia tehtäviä, jolloin muilla henkilöillä voi olla vaikutusta opiskelijan suoritukseen. Esim. Esimerkkivuotena tehtävänä on ollut neljä erilaista pallopetiä, joista kolmessa kanssapelaajien vaikutus on ilmeinen (hyvät/huonot pelaajat voivat vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti omalla suorituksellaan mielikuvaan, miten toinen oppilas pärjää tilanteessa). Niinikään kalattuut (Grönlantilainen kansantanssi, paritanssi), toisen oppilaan taitotasolla voi olla merkitystä siihen, minkälaisen kuvan toisen oppilaan tasosta arvioitsija saa.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Ennalta määrätyt sensorit/arvioitsijat, joilla on olemassa arviointikriteerit.

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy?

Teoriakokeen arviointi perustuu suulliseen kokeeseen, käytännön kokeen arviointi perustuu annettuun näyttöön. Tämän kriteereistä ei kuitenkaan ole saatavilla avointa materiaalia. Arvioinnin suorittaa ulkopuolinen sensori.

Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Sekä teoriakokeessa että käytännön kokeessa arvioinnista vastaa ulkopuolinen sensori.

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa?

Opiskelija voi hakea uudelleenarviointia enintään kaksi viikkoa arvioinnin saatuaan.

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Sensorijärjestelmä, joka on "pienessä" kohdemaassa mahdollinen. Arvioitsijat ovat koulutettuja tehtävään ja arviointikriteerit ovat yhtenevät.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon

Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

On huomionarvoista, että Grönlannissa päättökoe annetaan jo 10. opintovuonna. Näin ollen osaamisen tason voidaan olettaa olevan alhaisempi kuin Suomessa.

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Teoriakokeen alkuosa painottui ihmiskehon toimintaan, lähinnä liikuntakoneiston näkökulmasta (lihakset, luusto, hengitys ja verenkiertoelimistö), joka linkittyy näin esimerkiksi biologian/terveystiedon oppiaineisiin. Kokeen loppuosassa oli mukana tehtäviä, jotka linkittyivät vahvemmin taas yhteiskunnallisiin ilmiöihin (liikunnan yhteiskunnallinen merkitys ja vapaa-ajan vietto). Nämä vaativat laajempien ilmiöiden tunnistamista ja siihen linkittyvät sekä yhteiskunnalliset ja globaalit muutokset. Käytännön kokeet edellyttävät laajaa harrastuneisuutta ja harjaantuneisuutta mitattavissa ominaisuuksissa.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Käytännön kokeet kestävät yhden hakijan osalta koko päivän, vaikka itsenäisesti suoritettava osuus saattaakin olla lopulta melko lyhyt.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Kirjallinen = K, Oman osaamisen näyttö = O

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), reilu peli (K), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (K)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (K, O), ergonomia/liikkuvuus (K, O)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), tunnetaidot (K), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, K), vastuullisuus (K),
LI5 Toimintakyky (K, O), arvot ja valinnat (K), hyvinvoinnin edistäminen (K), liikunta
sosiaalisena ilmiönä (K)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (K); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (K); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (K,P); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (K); esim. oikeudenmukaisuus

Monitieteinen ja luova osaaminen (K); esim. Lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen (K); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne- empatiataidot

Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?

Teoriakoe lienee sellaisenaan sovellettavissa suomalaiseseen kontekstiin, mutta ei suullisena vaan kirjallisena kokeena. Käytännön kokeiden vahva painotus pallopeleihin ei liene suomalaisessa ylioppilaskokeissa sellaisenaan tarkoituksenmukaista, ainakaan pelimuotoisessa suoritustavassa. Kokeessa on mukanaan myös kulttuurillinen elementti (Kalattuut) sekä erikseen musiikkiliikunta ja jooga. Suomalaiseen kontekstiin lienee perusteltua lähteä rakentamaan käytännön kokeen näyttöä motoristen perustaitojen ympärille (välineenkäsittelytaidot, liikkumistaidot ja tasapainotaidot). Tässä kokeessa näistä olisi osoitettavissa korostetusti välineenkäsittelytaidot, mutta kuitenkin myös liikkumistaidot (musiikkiliikunta, pallopelit, kalattoot) ja jossain määrin tasapainotaidot joogan yhteydessä.

HOLLANTI

Virallinen nimi

Exercise, sport and society

Oppiaineen virallinen nimi

Exercise, sport and society pre-university education

Tutkinnon nimi

Diploma HAVO (hoger algemeen voortgezet onderwijs) / Diploma VWO (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs)

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

Senior general secondary education (ISCED 3) /pre-university education (ISCED 3)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Koostuu sekä käytännön osuudesta että teoriaosuudesta. Tästä oli kuitenkin varsin rajallisesti tietoa saatavilla. Käytännön koe tapahtuu koulutasolla, joten sisällöt voivat kouluttain vaihdella. Esimerkiksi vaatimuksena voi olla maalipeli, mutta maalipelin muoto voidaan valita koulukohtaisesti. Laajuus 160 tuntia (rinnastettavissa noin 4 lukiokurssiin).

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

Koe (VWO) koostuu viidestä kategoriasta, joissa voi olla alakategorioita. Näihin kuuluvat:

- 1) (ohjaus)taidot
- 2) Liikkumistaidot
  - B.1 Urheilupelit
  - B.2 Voimistelu
  - B.3 Musiikkiliikunta
  - B.4 Yleisurheilu
  - B.5 Itsepuolustus
  - B.6 Vapaavalintainen liikunta
- 3) Liikkuminen sosiaalisissa tilanteissa
  - C.1 Liikkumisen itsesäätely
  - C.2 Liikkumisen ohjaaminen
  - C.3 Liikkumisen järjestely
  - C.4 Liikkumisen säätelyn reflektointi
- 4) Liikunta ja terveys
  - D.1 Liikunta ja hyvinvointi
  - D.2 Mittaaminen ja toimintakyvyn kehittäminen
  - D.3 Liikkuminen ja riskit
- 5) Liikunta ja yhteiskunta
  - E1 Tulevaisuuden orientaatio
  - E2 Liikuntakulttuurin edistäminen
  - E3 Ihmiset ja liikunta
  - E4 Yhteiskunta ja liikunta
  - E5 Liikunta ja urheiluorganisaatio

Toisen tason koe (Havo) on suppeampi.

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

Arvosana-asteikko

10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
Uitmund	Zeer goed	Goed	Ruim voldoende	Voldoende	Binja voldoende	Onvoldende	Zeer onvoldende	Slecht	Zeer Slecht

Outstanding	Very good	Good	Very satisfactory	Satisfactory/pass	Almost satisfactory	Unsatisfactory	Very unsatisfactory	Poor	Very poor
-------------	-----------	------	-------------------	-------------------	---------------------	----------------	---------------------	------	-----------

Oppilaat arvioidaan sekä koulun sisäisesti että kuudennen vuoden lopussa keskitetyn kansallisen kokeen avulla. Kansallisen kokeen läpäiseminen edellyttää, että arvosanan keskiarvo on vähintään 5,5. (On huomioitavaa, että arvosanoja 1,2,3,9 ja 10 annetaan harvoin).

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Kuudennen vuoden (lukion 3. Vuosi) lopussa. Mahdollista osallistua 3. Vuoden lopussa, mikäli liikunnasta on suoritettu riittävä määrä opintoja (160 tuntia).

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Mistä kokeesta saa lisätietoa

https://www.examenblad.nl/system/files/2007/exprog/havovwo/lo_havovwo.pdf

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen

Keskitetty kansallinen koe, jonka tarkistavat ulkopuoliset arvioijat. Sisällöissä voi kuitenkin olla eroja, koska kouluilla on autonomiaa päättää liikuntaympäristön puitteissa, minkä lajin lopulta ottavat varsinaiseen arviointiin (esimerkiksi maalipelissä voi olla käsipallo, jalkapallo, maahockey jne.).

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Sekä teoriaosuus että käytännön osuus tehdään valvottuna. Teoriaosuus on kaikille kokeen suorittajille sama. Käytännön osuus toteutetaan koulukohtaisena, jolloin se on sama niille opiskelijoille, jotka osallistuvat kokeeseen samassa oppilaitoksessa. Linjauksia voidaan tehdä myös alueellisesti, mutta tätä voi lopulta rajoittaa mahdolliset tila- tai välinekysymykset.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Teoriakokeessa käytössä olevat kirjat voivat olla erilaisia, mutta sisällöiltään näiden tulisi kuitenkin pääpiirteissään vastata toisiaan. Koejärstelyihin on olemassa tarkat ohjeet, joiden noudattamisesta vastaa rehtori. Käytännön kokeisiin on ohjeistus, missä liikuntamuodoissa kokeen voi suorittaa, mutta tässä voi olla koulukohtaisia eroavaisuuksia, esim. Maali- tai mailapeleissä mitattava koe voi olla eri. Kuitenkin näihin eri lajiympäristöihin koulujen tulisi olla varautunut. Kenttäolosuhteet voivat olla erilaisia, mutta subjektiiviseen arviointiin perustuvana ei pitäisi olla varsinaiste merkitystä.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Koejärjestelyissä opiskelija suorittaa kokeen itsenäisesti sekä käytännön että teoriaosuuden.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Teoriakoe on ulkopuolisen sensorin arvioima, jotka ovat kokeneita arvioitsijoita.

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy? Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Kokeissa on ulkopuolinen arvioitsija (teoria). Käytännön osuus toteutetaan koulukohtaisena, eikä sitä videoida. Käytännön osuus ei ole yhdenvertainen ja riippumaton ulkopuolinen arviointi puuttuu.

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa?

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Yhtenäinen koe ja arviointi teoriakokeen osalta, mahdollista toteuttaa myös opiskelijoille, joilla on esimerkiksi oppimisen haasteita ja liikkumiskyvyn kanssa rajoituksia.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon

Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

Tuntimäärältään koe vastaa noin 4 lukiokurssin oppimäärää (160 tuntia työskentelyä).

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Teoriakoe osoittaa tiedon karttumisen prosessin omaisuuden sekä liikunnan ja urheilun laajemat yhteiskunnalliset merkitykset. Nämä linkittyvät myös muihin oppiaineisiin, etenkin terveystietoon, mutta myös filosofiaan, historiaan ja yhteiskuntaoppiin.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Liikuntataidoista on koulukohtainen näyttö, johon on annettu ohjeistus, millaisia liikuntamuotoja siellä testataan, mutta koulukohtaisesti on olemassa välystä, missä eksaktissa lajissa koe toteutetaan.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Esimerkkejä siitä, millaisia osia kokeella olisi osoitettavissa lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta oppiaineen osalta. Lisäksi laaja-alaiset tavoitteet olisi mahdollista sisällyttää oppiaineeseen mukaan.

Kirjallinen = K, Oman osaamisen näyttö = O

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), reilu peli (K), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (K)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (K, O), ergonomia/liikkuvuus (K, O)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), tunnetaidot (K), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, K), vastuullisuus (K),

LI5 Toimintakyky (K, O), arvot ja valinnat (K), hyvinvoinnin edistäminen (K), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (K); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (K); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (K,P); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (K); esim. oikeudenmukaisuus

Monitieteinen ja luova osaaminen (K); esim. Lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen (K); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne- empatiataidot

[Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?](#)

Hollannissa on käytössä oppikirja oppiaineessa, joka tentitään teoriakokeessa.

Oppiaineessa on sisältöjä, jotka voivat olla laaja-alaisia tai oppiainerajat ylittäviä (mm. liikunta ja terveys, liikunta sosiaalisena ilmiönä, liikunnan yhteiskunnalliset ulottuvuudet).

Käytännön kokeessa on hyviä aihioita, joita voisi pohdittavan hyödynnettävän suomalaisessa kokeessa laajoina alueina. Kuitenkaan ylioppilaskokeen kannalta käytännön kokeen koulukohtainen suoritus ei liene mahdollinen, valinnaisuus voisi olla mahdollista tehdä itse kokeessa (näyttö maalipelistä, esim. Käsipallo / salibandy), mutta ei kuitenkaan koulukohtaisena valintana (ts. Koulun pitää tarjota molemmat vaihtoehdot yhtäläisesti). Varsinaisesta näyttökokeesta on melko vähän esimerkkejä tarjolla.

Kirjallinen kokeen erinomainen suoritus vaatii monipuolista osaamista ja toimisi sellaisenaan erinomaisena valmistavana korkeakouluopintoihin, mutta myös toisen asteen ammatillisiin opintoihin. (yo-pohjaiset).

IRLANTI

Virallinen nimi

Leaving certificate physical education

Oppiaineen virallinen nimi

Physical education

Tutkinnon nimi

Irish Leaving certificate

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

Senior cycle of Secondary level (ISCED3)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Kolmiosainen koe:

- 1) Kirjallinen
- 2) Fyysisen aktiivisuuden projekti
- 3) Osaamisen arviointi (näyttö)

Suosittelutuntimäärä 180 tuntia.

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

1) Kirjallinen koe on kolmiosainen, joka suoritetaan luokassa / salissa. Kesto 2,5h.

Osa A	Vastataan kaikkiin kysymyksiin	80 pistettä
Osa B	Case study ja kysymykset	50 pistettä
Osa C	5 kysymystä, vastataan kolmeen	120 pistettä

Kirjallinen koe, jossa vuosittain on kysymyksiä kolmesta pääteemasta, jotka jakautuvat yhteensä 10 alateemaan.

2) Fyysisen aktiivisuuden projekti. Opiskelija itse suorittajana tai valmentajana. Prosessi, josta arvioidaan suunnitelmaa, kehittymistä ja analyysin tekemistä. Pituus maksimissaan 1600 sanaa.

3) Osaamisen arviointi. Video, jossa esitellään lyhyesti mitä halutaan esittää (taidot, taktinen osaaminen +mahdollinen tulos/etäisyydet).

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

Kokonaisarviointi 500 pistettä, joka muodostuu seuraavasti:

Kirjallinen 250 pistettä (50 %), projekti 100 pistettä (20 %), osaamisen arviointi 150 pistettä (30 %).

Arvosana-asteikko:

New grades* % Marks

H1/O1	90 - 100
H2/O2	80 < 90
H3/O3	70 < 80
H4/O4	60 < 70
H5/O5	50 < 60
H6/O6	40 < 50
H7/O7	30 < 40
H8/O8	0 < 30

Sisäinen ja ulkoinen arviointi. Videoiden tuottamisesta on tarkat kriteerit, joita hakijan tulee noudattaa.

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Toteutus keväällä (2024: 23.3.-28.3., huom, musiikin näyttö 8.-19.4).

Valinnoista riippuen 2. Tai 3. Vuoden keväällä (transition year).

Hakijoilla, jotka esittävät Irish Leaving Certificate -todistuksen, on oltava kuusi tunnustettua oppiainetta, jotka valitaan kurssin vaatimusten mukaisesti, ja heidän on saatava kahdesta oppiaineesta vähintään arvosana H5 ja lopuista neljästä oppiaineesta vähintään arvosana O6/H7. Kaikilla UCC:n kursseilla tähän on sisällyttävä irlannin kieli (paitsi jos siitä ei ole vapautettu) ja englanti.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Osaamisen arvioinnissa on 6 eri kategoriaa/ympäristöä, joista näytön voi antaa. Näistä 6. On ns. Kaatoluokka, johon voidaan sisällyttää myös paraurheiluun lukeutuva laji.

Mistä kokeesta saa lisätietoa

<https://www.examinations.ie/misc-doc/BI-EX-14359599.pdf>

<https://www.curriculumonline.ie/senior-cycle/curriculum/>

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen.

Koe suoritetaan omassa oppilaitoksessa, jossa tapahtuu arviointi. Tämän lisäksi on ulkoinen arviointi.

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Kirjallinen koe suoritetaan yhteisesti luokassa, valvottuna.

Projekti on mahdollista tuottaa ilman valvontaa.

Osaamisen arviointi toteutetaan videoituna. Ts. Voidaan kuvata lukuisia kertoja.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Kaikilla opiskelijoilla tulee olla omasta puolesta järjestettynä sekä tilat että välineet (projekti / osaamisen arviointi)

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Osaamisen arvioinnissa, etenkin pelitilanteessa/muussa ryhmätilanteessa, muiden osallistujien vaikutus on käytännössä välttämätön, jos halutaan esimerkiksi tarkastella pelitaktista osaamista tai kykyä sopeuttaa liikkeensä muiden liikkeisiin. Projektissa muiden henkilöiden myötävaikutus on mahdollinen.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Osaamisen arvioinnissa ja projektissa on olemassa kriteeritaulukot, mutta näissä ei ole kuitenkaan selkeitä mitattavia ominaisuuksia, jotka toimisivat kriteeristön pohjana (esim. Keihäänheitto 60 metriä).

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy? Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Sisäisen arvioinnin lisäksi arvioinnissa on ulkopuolinen arviointi. Arviointi perustuu olemassa oleviin kriteeristöihin, mutta näissäkin opettajalla on mahdollisuus yrittää "vetää kotiinpäin"

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa? Muutoksenhaku on mahdollista.

Korotuksesta ei suoranaisesti mainintaa, mutta yliopistot voivat järjestää erityisen kokeen, mikäli hakijan leaving certificate ei riitä yliopistoon vaatimuksiin.

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Vahvuudet: Kirjallinen koe, joka on korkeatasoinen ja vaativa koe. Ulkoinen arviointi.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

Suosittelutuntimäärä on noin 180 tuntia. Tämä vastaa vajaan viiden kurssin suorittamista Suomessa (á 38 tuntia/kurssi). 4-5 kurssin suorittaminen liikunnasta voitaisiin pitää järkevänä ylioppilaskoetta ajatellen.

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Oppiaine muodostuu kahdesta "linjasta" (strand). Näistä ensimmäinen muodostaa oppiaineen melko vankan tietopohjan ja jälkimmäinen linja vastaavasti vie näitä syvemmälle ja tuo siihen elementtejä muista oppiaineista (mm. etiikka, inkluusio, teknologia, media). Projektissa prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus toteutuvat erinomaisesti.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Oman osaamisen näyttö, jonka opiskelija saa itse valita kuudesta eri vaihtoehdosta. Haasteena arviointi koko skaalalla.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Kirjallinen = K, Projekti = P, Oman osaamisen näyttö = O

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), reilu peli (K), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (K)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (P, K, O), ergonomia/liikkuvuus (K, O)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (O, K), tunnetaidot (K), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, K), vastuullisuus (K),

LI5 Toimintakyky (K, P, O), arvot ja valinnat (K), hyvinvoinnin edistäminen (K), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (K); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (K); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (K,P); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (K); esim. oikeudenmukaisuus

Monitieteinen ja luova osaaminen (K); esim. Lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen (K); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne- empatiataidot

Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?

Kirjallinen kokeen erinomainen suoritus vaatii monipuolista osaamista ja toimisi sellaisenaan erinomaisena valmistavana korkeakouluopintoihin, mutta myös toisen asteen ammatillisiin opintoihin. (yo-pohjaiset).

Skotlanti

Virallinen nimi

Higher physical education

Oppiaineen virallinen nimi

Physical education

Tutkinnon nimi

SQA Higher PE

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

Eritasoisia kokeita (Advanced higher PE, National 5 [National 4, ei high stakes!]). (ISCED3)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Advanced higher PE

Projekti (Project assessment) (70 %)

Taidon arviointi (Performance Assessment) (30 %)

Kokonaislaajuus noin 160 tuntia

Higher PE

Kirjallinen (45%)

Käytännön koe (55%)

National 5 PE

Taidon arviointi (50%) 60 pistettä

Portfolio (50%) 60 pistettä

National 4 PE

Taidot

Suorituskykyyn vaikuttaminen

Lisänä (vapaaehtoinen): Suorituskyky

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

Projekti: Kehittymissuunnitelma - “tutkimus” – henkilökohtainen kehittymissuunnitelma – analysointi ja arviointi

Performance assessment: Kaksi erityyppistä aktiviteettia. Poissulkevia lajeja (esim. Tanssi/Cheerleading, kaksinpelit/nelinpelit). 30p per laji.

Arviointi (30): Taitojen valikoima (8), Hallinta ja sujuvuus (6), Päätöksenteko (6), Roolien ja taktiikoiden käyttö (6), lajin säännöt, määräykset, etiketit ja niiden noudattaminen (2), Tunteiden hallinta (2).

Portfolio: Potroliossa on kolme osiota:

- 1) Suoritukseen vaikuttavien tekijöiden ymmärtäminen
- 2) Yksilöllisen suorituskyvyn parantamisen suunnittelu, kehittäminen ja toteuttaminen.
- 3) Suorituksen kehittymisen monitorointi, nauhoittaminen ja arviointi

Kirjallinen: Kolme pakollista osiota jossa vaihtelee viisi sisältöaluetta: (suorituskykyyn vaikuttavat tekijät, tiedonkeruumenetelmät suorituskykyyn vaikuttavien tekijöiden analysoimiseksi, keskeiset suunnittelutiedot, suorituskyvyn kehittämisprosessi, suorituskyvyn kehittämisen kirjaaminen, seuranta ja arviointi). Pakolliset osiot:

1. osio keskittyy neljään suoritukseen vaikuttavaan tekijään ja käsitellään yhtä tai useampaa viidestä laaja-alaisesta taitojen, tietojen ja ymmärryksen osa-alueesta. (32 pistettä).
2. osio keskittyy kokelaiden kokemuksiin henkilökohtaisen työsuunnitelman laatimisesta ja toteuttamisesta. (6-10 pistettä).
3. osio perustuu skenaarioon. Skenaario voi sisältää tekstiä, kuvia, kaavioita tai muuta tietoa. Tässä osiossa keskitytään yhteen tai useampaan viidestä laaja-alaisesta taitojen, tietojen ja ymmärryksen osa-alueesta, ja siinä tarkastellaan kahta suoritukseen

vaikuttavaa tekijää. Kokelaiden on vastattava käyttämällä kysymyksessä mainittuja kahta tekijää. (8-12 pistettä).

Tästä eteenpäin kuvataan vain Advanced higher PE koetta. Lopussa palataan alemman tason kokeiden hyödynnettävyyttä.

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

Projekti (70%), Käytännön osuus (30%).

Kokelaan kokonaisarvosana määräytyy kurssin suoritusten perusteella. Kurssin arviointi arvostellaan asteikolla A-D seuraavien kokonaisarvosanojen perusteella

Arvosanan C kuvaus

Arvosanan C saamiseksi hakija on yleensä osoittanut menestyneensä kurssin taitojen, tietojen ja ymmärryksen osalta.

Arvosanan A kuvaus

Arvosana A tarkoittaa, että hakija on yleensä osoittanut korkeaa osaamista tasaisesti kaikilla osa-alueilla kurssin taitojen, tietojen ja ymmärryksen osalta.

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Viimeinen opintovuosi (ISCED 3 level)

Hakijoiden on täytynyt saavuttaa ylempi liikuntakurssi (Higher PE) tai vastaava pätevyys ja/tai kokemus ennen kurssin tenttimistä.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Kurssi on suunniteltu mahdollisimman oikeudenmukaiseksi ja helppokäyttöiseksi ilman tarpeettomia turhia esteitä oppimiselle tai arvioinnille.

Ohjeet arviointijärjestelyistä vammaisille hakijoille ja/tai hakijoille, joilla on erityistarpeita, on saatavilla arviointijärjestelyjen verkkosivulla:

www.sqa.org.uk/assessmentarrangements

Ainoastaan liikuntarajoitteiset hakijat, jotka voivat tavallisesti käyttää pyörätuolia ja/tai sähkötuolia osallistuakseen urheiluun ja liikuntaa voivat valita pyörätuoli- ja/tai sähköpyörätuoliaktiiviteetteja. Aktiiviteettien paraversiot ovat myös hyväksyttäviä.

Mistä kokeesta saa lisätietoa

<https://www.sqa.org.uk/sqa/47901.html>

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Projekti tehdään pääosin ilman valvontaa, opettajat voivat kontrolloida lähinnä työn etenemistä.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Viime kädessä opettaja vastaa siitä, että tilat ja välineet ovat asianmukaiset. Opettajan tulee arvioida, onko kokelaalle mahdollisuudet suorittaa käytössä olevilla välineillä suoritus, jolla on mahdollista saada korkein arvosana.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Projektissa on mahdollista, että siihen voivat vaikuttaa muut henkilöt. Osaamisen näyttö tapahtuu valvotusti, eikä näin ollen muilla ole mahdollisuutta vaikuttaa lopputulokseen.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Arviointiin on olemassa kriteerit, joita opettajien tulee noudattaa kokelaiden osalta. Se ei kuitenkaan perustu tiettyihin metri- tai sekuntimääreisiin, koska näytön voi antaa useasta eri lajista.

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy?

Projekti perustuu monipuolisen osaamisen osoittamiseen. Näytössä on olemassa arviointipohja, johon merkitään yksitellen, miten opiskelija onnistuu tiettyjen kriteerien suorittamisessa. Kokeessa voi antaa näytön vapaavalintaisesti, mutta osa lajeista ei täytä kriteereitä, joita kokeessa vaaditaan (esim. Moottoriurheilu, tarkkuuspelit).

Arviointikriteerit käytännön koe (arvio 0-7 per kohta / 0-1 per kohta):

- Monipuolinen taitojen repertuaari, jotka vastaavat suoritettavan lajin vaatimuksiin.
- Monipuolinen liikkeiden hallinta ja sujuvuus & esiintymistaidot
- Tehokas päätöksenteko ja ongelmien ratkaisukyky on ilmeistä erilaisissa tilanteissa.
- Erilaisten vakiintuneiden kokoonpanojen, takiikoiden ja roolien käyttö turvallisesti ja tehokkaasti tilanteeseen sopivasti.
- Missä määrin kokelas noudattaa sääntöjä ja määräyksiä ja etiketin noudattaminen (0-1).
- Missä määrin kokelas kontrolloi tunteita suorituksen aikana (0-1).

Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Ei ole.

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa?

Opiskelija voi hakea muutosta tiettyyn määräpäivään mennessä.

(<https://www.sqa.org.uk/sqa/79049.12212.html>)

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Projekti on vaativa ja edellyttää monipuolista osaamista, kriteerit ovat vaativat ja muodostaa 70% arvosanasta. Heikkoutena voidaan nähdä ulkopuolisen arvioinnin puute ja käytännön osuuden vapaavalintaisuus lajien suhteen. Sekä projektiin että käytännön kokeeseen on selkeät kriteeristöt, joita arvioitsijoiden tulee noudattaa.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon

Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

Advanced higher PE on kokonaistuntimäärältään laaja, 160 tuntia. Tämä sisältää kuitenkin paljon itsenäistä työskentelyä. 160 tuntia voisi ajatella olevan vastaavan 3-4 lukiokurssia. Huomioitavaa on, että myös Higher PE on kokonaistuntimäärältään 160 tuntia. Tähän sisältyvän kirjallisen kokeen sisältöä voidaan kuitenkin pitää melko vaativattomana, jos sitä esimerkiksi verrataan lukion terveystiedon kokeen vaatimustasoon (jossa kurssimäärä on yleensä 3-4).

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Projektin suorittamisessa korostuu liikunnan osaamisen osoittaminen ja prosessinomaisuus. Käytännön näyttö edellyttää pitkäaikaista harrastamista liikunnan saralla, jotta voisi suoriutua kaikista vaatimuksista erinomaisella tasolla.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Näyttö sisältää liikunnallisen suorituksen, joka arvioidaan kriteerien pohjalta.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Oman osaamisen näyttö = O, P= Projekti,

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (O, P), reilu peli (O), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (P)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (P), ergonomia/liikkuvuus (O)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (O), tunnetaidot (O), liikunta sosiaalisena ilmiönä (O),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, (O), vastuullisuus (O),

LI5 Toimintakyky (O), arvot ja valinnat (O), hyvinvoinnin edistäminen (O), liikunta sosiaalisena ilmiönä (O)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (P); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (P); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (P); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (P); esim. oikeudenmukaisuus
Monitieteinen ja luova osaaminen (P); esim. Lähdekriittisyys
Vuorovaikutusosaaminen (O); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne- empatiataidot

Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?

Projekti ei sellaisenaan sovellu ns. High stakes kokeeseen, mutta pienimuotoinen kehittämistehtävä voisi soveltua esimerkiksi kirjalliseen kokeeseen. Näyttökokeen rajoittuminen kahteen vapaasti valittavaan näyttöön tekee kokeen arvioinnista helposti huipukkaan hyvien arvosanojen suuntaan. Ilman vapaavalinnaisuutta ja useamman lajiympäristön testaaminen voisi olla oikeansuuntainen ratkaisu. Alemmilla tasoilla (Higher PE) käytössä ollut kirjallinen koe sisälsi projektiin liittyvän tehtävän, mutta tällaisen liittäminen kokeeseen voisi tehdä kysymyksestä liian ennalta arvattavan ja siihen olisi helppo valmentautua. Alemman tason kokeessa ollut kirjallinen koe oli osittain rinnastettavissa suomalaisen ylioppilaskokeen kirjalliseen kokeeseen, mutta osa tehtävistä oli varsin yksinkertaisia.

Tanska

Virallinen nimi

Idræt

Oppiaineen virallinen nimi

Idræt A stx

Tutkinnon nimi

The Danish general upper secondary school leaving certificate

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

Upper secondary school (ISCED 3)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Kirjallinen koe

Käytännön koe & suullinen tentti

Tuntimäärä kokeeseen osallistuville yhteensä 325 tuntia (110 tuntia teoriaa)

Projekti

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

Kirjallinen koe: Maksimissaan 5 tuntia. Voidaan toteuttaa elektronisessa ympäristössä. Käytännön koe & suullinen tentti: 3-4 hengen ryhmissä osallistutaan kokeeseen, joka kestää noin 45 minuuttia. Aika jaettu $\frac{3}{4}$ käytännön osuus ja $\frac{1}{4}$ suullinen osuus.

Valmistautumisaikaa vähintään 24 tuntia. Käytännön kokeessa mitataan erilaisia lajikohtaisia taitoja kolmesta eri kategoriasta: 1) pallopelit, 2) musiikki ja liikunta, 3) klassiset ja uudet lajit.

Projekti, jonka kesto on 15 tuntia. Toteutetaan ryhmissä ja se tulee toteuttaa yhdessä paikallisen liikuntatoimijan kanssa. Projektin kokonaiskesto on vähintään 8 viikkoa. Se on kehittämisprojekti, jonka tavoitteena on tuottaa lisäarvoa kohteelle ja lisätä ymmärrystä ammatillisista näkökulmista.

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

Oppiaineesta annetaan kaksi arvosanaa; kirjallinen (tähän sisältyy projektin arvosana) ja käytännön/suullinen koe.

Koe ei sisällä ulkoista arviointia, eikä käytännön koe/suullinen koe sisällä esimerkiksi videointia.

Asteikko seitsemänluokkainen ja niiden vastaavuus ECTS-asteikolla.

12	10	7	4	2	0	-3
A	B	C	D	E	Fx	F

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Toteutetaan kolmantena vuonna. A-level edellyttää 325 tuntia työskentelyä.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Käytännön koe/suullinen koe voidaan myös suorittaa yksilökokeena, mutta vaaditaan rehtorin lupa perustellusta syystä.

Mistä kokeesta saa lisätietoa:

<https://emu.dk/stx/idraet>

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen

Kokeessa ei ole ulkoista arviointia. Koostuu kuitenkin kokonaisarviosta, jossa arvioidaan myös pidempiaikaista työskentelyä projektin muodossa. Edellyttää ryhmässä työskentelyn taitoja, mutta mahdollistaa myös sen, että heikommat oppilaat hyötyvät taitavampien oppilaiden panoksesta.

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Kirjallinen koe suoritetaan valvotusti ja määräajassa (max. 5 h). Käytännön koe/suullinen koe kestää yhteensä noin 45 minuuttia 3-4 hakijaa kohden. Tämä suoritetaan niin ikään valvotusti. Projekti on mitoitettu 8 viikkoon (ja noin 15 työtuntiin). Tätä ei kuitenkaan valvota.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Koetta varten koululle on varattu tiloja projektin työstämistä varten. Se kuitenkin myös sisältää yhteistyön tekemistä paikallisen liikunta-alan toimijan kanssa ja voi näin ollen tuottaa tilanteita, jotka eivät ole täysin yhdenvertaiset.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Projektissa tätä voi olla mahdoton tehdä. Kirjallinen koe muuten on yksilötehtävä, jossa muilla ei ole mahdollista vaikuttaa lopputulokseen. Käytännön koe on tilanne, jossa muilla osallistujilla voi olla positiivinen/negatiivinen vaikutus muihin suorittajiin.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Kirjallisessa kokeessa on selkeät kriteerit oikeista ja vääristä vastauksista. Käytännön kokeessa objektiivisuus on haastavampaa toteuttaa.

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy? Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Ei ulkoista arviointia. Kirjallisen kokeen osalta opettajalla on käytössään oikeiden vastausten kriteerit.

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa?

Hakija voi hakea arvosteluun muutosta viimeistään kaksi viikkoa tuloksen saatuaan. Koesuoritusta voidaan korottaa tai mikäli on eritasoisia kokeita, voidaan suorittaa myös korkeamman oppimäärän koe.

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Kirjallinen koe on vaativa ja se arvioidaan yhtenäisillä kriteereillä. Koe on laadittu ajatellen Bloomin taksonomiaa ja kokeen kolmella eri tasoilla edetään vaativampiin tehtäviin. Liikunnan osiossa ei erikseen kuvata eriyttämistä. Opiskelija voi opinnoissaan saada SPS-mentoring ohjelmaan kuuluvaa apua, mutta tämän käytöstä kokeessa ei ole mainintaa.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon

Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

A-kokeen oppimäärä on hyvin laaja (325 tuntia) ja vastaa suomalaisessa lukiokoulutuksessa noin 8 kurssin oppimäärää. Teoriaopetuksen määrä on kuitenkin 110 tuntia, mikä vastaa noin neljän kurssin kontaktiopetusta. Omatoimisen opiskelun määrä huomioiden kokonaisuudessaan kuitenkin huomattavasti laajempi kokonaisuus kuin Suomen lukion liikunnan valtakunnallisten pakollisten ja valinnaisten kurssien kokonaistuntimäärä (5). Laajuus näyttäytyy osittain siitä, miten laaja on tentittävän kokonaisuuden sisältö (esim. Liikunta sosiaalisena ilmiönä, liikunnan ohjaaminen).

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Koe edellyttää tiedon karttumista läpi koko koulutuksen ja projektityössä korostuu pidempiaikainen (vähintään 8 viikkoa) työskentely projektin eteen.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Käytännön koe sisältää suorituksia liikunnan eri tehtävissä.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Kirjallinen = K, Projekti = P, Käytännön koe = Kä, Suullinen = S

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (K, Kä), reilu peli (K, S), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (K, S)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (P,K), ergonomia/liikkuvuus (K)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (K, Kä), tunnetaidot (K, S), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K, S),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, K,S), vastuullisuus (K, S),

LI5 Toimintakyky (K, P, S), arvot ja valinnat (K, S), hyvinvoinnin edistäminen (K, S), liikunta sosiaalisena ilmiönä (K, S)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (K, S); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (K, S); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (K,P, S); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (K, S); esim. oikeudenmukaisuus

Monitieteinen ja luova osaaminen (K, S); esim. Lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen (K, S); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne-empatiataidot

Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?

Kokeen sovellettavin osa on kirjallinen koe, joka vastaa pituudeltaan pitkälti suomalaista ylioppilaskoetta (5 tuntia). Kokeen muut osat soveltuvat melko huonosti sellaisenaan, mutta käytännön koeosioiden tarkempi tarkastelu voisi sisältää joitakin sellaisia käytännön kokeen osioita, jotka voisivat olla jossain määrin hyödynnettävissä.

Unkari

Virallinen nimi

Upper Secondary School Leaving Examination Certificate

Oppiaineen virallinen nimi

Physical education

Tutkinnon nimi

Maturity examination [Edistynyt koe / keskitason koe (Emelt szint/Középszint)]

Koulutusasteen tai koulutusohjelman nimi

General secondary education (ISCED 3)

Rakenne (osat) ja laajuus (tunti/opintopistemäärä)

Teoreettinen koe ja käytännön koe.

Lyhyt kuvaus järjestelyistä, toimeenpanosta ja suoritustavasta (kesto, aikajänne)

Teoreettinen koe: Järjestetään suullisena kokeena. Keskitason koe sisältää 2 osiota (A ja B) ja molemmat sisältävät 15 tehtävää. Edistyneen tason kokeen A ja B osio sisältävät 20 osiota (kysymystä). Kokeessa arvioidaan: Aiheen tuntemusta, alan kielen käyttöä, rakennetta, esitystapaa ja aiheen tietämystä.

Käytännön osaaminen: Koetta varten kokeen vastaanottajan tulee varautua erilaisiin liikuntaympäristöihin, joihin lukeutuvat sekä sisäliikunta-alueet että ulkoliikunta-alueet ja uimahalli (jos valitaan). Välineitä ml. äänentoistolaitteet on lukuisia. Käytännön kokeessa on 5 osaa, jotka perustuvat eri liikuntamuotojen liikemalleihin. Koe sisältää sekä pakollisia että valinnaisia osioita (ja näiden alaosioita).

Lyhyt kuvaus arviointimenettelystä ja arvosana-asteikko

60-100 % erinomainen (5)

47-59 % hyvä (4).

33-46 % keskinkertainen (3)

25-32 % tyydyttävä (2)

0-24 % hylätty (1)

Ajoittuminen opinnoissa ja osallistumisen edellytykset/ehdot

Ajoitus: Toisen asteenopinnot suorittaneet voivat ensisijaisesti hakea ylioppilastutkinnon suorittamista.

Mahdollisuus tai oikeus erityisjärjestelyihin opiskelijoille, joilla on esimerkiksi sairaus tai vamma

Suullisessa kokeessa koeaikaa voidaan pidentää ja kokelaalla on oikeus käyttää opinnoissa käytettäviä apuvälineitä (voi antaa suullisen kokeen kirjallisena). Käytännön osuuden voi suorittaa myös suullisena, jos tälle on riittävät perusteet. Läpäistäkseen kokeen on kokelaan kuitenkin saatava molemmista suullisista kokeista vähintään 12%.

Mistä kokeesta saa lisätietoa

https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakovetelmenyek2024/testneveles_2024_e.pdf

Kokeen, suorituksen tai näytön luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden varmistaminen

Miltä osin se tehdään riittävän määrämittaisena ja -muotoisena sekä valvottuna?

Keskittason ja ylemmän tason suulliset kokeet arvioi paikallisesti tutkintolautakunta, ja keskittason kirjalliset kokeet arvioidaan keskitetysti määritellyn arviointiavaimen mukaan.

Arviointia varten on olemassa keskitetysti määritelty ohje kirjallisten kokeiden korjaamiseen. Suullisen kokeen arvioi tutkintolautakunta, joka koostuu kolmesta tarkastajasta.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa on varmistettu, että opiskelijoilla on käytössään riittävän yhdenmukaiset laitteet, välineet, materiaalit ja suoritustila?

Kokeessa mitattavat liikuntataidot julkistetaan puolta vuotta ennen koetta. Koulukohtaisesti eroja voi olla käytettävien välineiden ja tilojen suhteen.

Miten järjestelyissä ja toimeenpanossa poistetaan muiden henkilöiden vaikutus opiskelijan suoritukseen?

Näytöt annetaan yksilöinä, joten muiden henkilöiden vaikutus (pl. arvioitsijat ja toimihenkilöt) on vähäinen. Kamppailulajeissa voi olla ulkopuolinen henkilö vastustajana.

Millä keinoilla arviointimenettelyssä pyritään objektiivisuuteen?

Kokeessa täysin ulkopuoliset arvioitsijat, joilla käytössä yhtenäiset arviointikriteerit. Jossain määrin perustuvat selkeästi mitattavaan tulokseen (heitto, hyppy).

Mihin arviointi perustuu ja miten arvosana määräytyy?

Kokonaispisteet keskitaso: 150, edistynyt taso: 150

Keskitaso, suullinen (50):	Pisteet
Oppiaineen tuntemus	(24)
Esitystapa	(4)
Muu aiheeseen liittyvä tietämys	(10)
Ilmaisu	(12)

Edistynyt taso, suullinen (50):	
Oppiaineen tuntemus	(20)
Teknisen kielen käyttö	(8)
Rakenteen loogisuus	(7)
Esitystapa	(5)
Muu aiheeseen liittyvä tietämys	(10)

Käytännön koe (100)	Keskitaso	Edistynyt taso
Voimistelu (permanto)	10	10
Yleisurheilu	30	25
Liikunta- ja urheilupelit	30	25
Uinti tai	10	10
Kamppailulajit		10
Voimistelu (rytmisen)	20	20

Arvionnin määräytyminen	Keskitaso	Edistynyt taso
5 (Erinomainen)	80-100%	60-100%
4 (Hyvä)	60-79%	47-59%
3 (Keskitaso)	40-59%	33-46%
2 (Hyväksytty)	25-39%	25-32%
1 (Hylätty)	0-24%	0-24%

Miten yhdenvertaisuutta ja luotettavuutta varmistetaan mahdollisen riippumattoman, oppilaitoksen ulkopuolisen arvioinnin avulla?

Suullinen koe arvioidaan paikallisen arviointipaneelin (3 henkilöä) toimesta.

Miten opiskelija voi hakea muutosta arviointiin ja yrittää korottaa arvosanaa?

Muutoksenhaku voidaan tehdä vain lain rikkomiseen vedoten.

Kokelas voi viiden päivän kuluessa ylioppilastutkinnon tuloksen julkistamisesta hakea muutosta tutkintolautakunnan päätökseen vedoten lain rikkomiseen.

Jos suullisen kokeen aikana ei ole tapahtunut lainrikkomuksia, suullisen kokeen tulosta ei voi tarkistaa. Suullisessa kokeessa kokelaan on hyväksyttävä ainelautakunnan tai tutkintolautakunnan vahvistama pistemäärä.

Mitkä ovat sen järjestämisen ja toimeenpanon vahvuudet luotettavuuden ja yhdenmukaisuuden kannalta?

Käytännön koe on monipuolinen ja edellyttää hyvin monipuolista liikuntaosaamista, eikä yhden tai kahden lajin/liikuntamuodon hallitseminen erinomaisesti takaa erinomaista arvosanaa kokeesta.

Koe, suoritus tai näyttö suhteessa lukion oppimäärään ja ylioppilastutkintoon

Miten osoitettava osaaminen suhteutuu lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunnan oppimäärän mukaiseen osaamiseen?

Suullisessa kokeessa vaadittava osaaminen osoittaa keskeistä liikunta-alan tuntemusta, joka pohjautuu paitsi yleisiin kunto-ominaisuuksiin myös melko vahvasta eri liikuntalajien spesifiin sanastoon. Tämän lisäksi Suomessa terveystiedon oppiaineesta tulee paljon samankaltaista sanastoa, mitä on havaittavissa Unkarin kokeen suullisessa kokeessa. Unkarin kokeessa kuitenkin on selkeästi vahvempi painotus Unkarin urheilukulttuuriin, mikä näytätyy mm. urheiluosaamisen hallinnan vaatimuksena. Unkarissa liikunnalla on vahva asema oppiaineena ja sen tuntimäärät ovat liki 20% vuotuisesti tuntimäärästä. Tämä tarkoittaa viittä tuntia liikuntaa joka viikko, vuosiluokilla 1-12. Näin ollen Unkarissa on 1. Vuonna liikuntaa 81 tuntia, kun Suomessa kahden pakollisen kurssin tuntimäärä on 57 tuntia. Täten Unkarissa on nelinkertaisesti liikuntaa Suomen lukiokoulutukseen verrattuna. Näyttöä voidaan pitää monipuolisena ja näin ollen hyvin vaativana kokeena.

Miten siinä toteutuu lukion liikunnan osaamisen osoittamiseen sisältyvä prosessinomaisuus ja pitkäkestoisuus?

Suullisessa kokeessa on osoitettava osaaminen liikunta-alalta laajalti, mutta varsinaista prosessinomaisuutta se ei edellytä. Suullinen koe on melko detaljitietoa, mikä ei välttämättä edellytä pitkäkestoisuutta tai prosessinomaisuutta.

Miten siihen sisältyy taiteellista tai taidollista osaamista osoittava artefakti, esitys, suoritus?

Kokeessa on näyttökoe, joka on monipuolinen osoitus kokelaan liikunnallisista valmiuksista. Koe sisältää samat osiot, mutta niiden sisällä voi olla vuosittain vaihtelua. Kokeen sisältö julkistetaan puoli vuotta ennen varsinaista koetta.

Miltä osin sillä olisi osoitettavissa nuorten lukion opetussuunnitelman perusteiden 2019 liikunta -oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojen oppimäärien mukaista osaamista?

Käytännön koe = Kä, Suullinen

Liikunnan kurssit:

LI1 Liikuntataitojen soveltaminen (S, Kä), reilu peli (Kä, S), liikunta sosiaalisena ulottuvuutena (Kä, S)

LI2 Suorituskyky/toimintakyky ja sen kehittäminen (Kä, S), ergonomia/liikkuvuus (S)

LI3 Liikuntataitojen soveltaminen (S, Kä), tunnetaidot (S), liikunta sosiaalisena ilmiönä (S),

LI4 Liikunta sosiaalisena (ja yhteiskunnallisena ilmiönä, S), vastuullisuus (S),

LI5 Toimintakyky (K, S), arvot ja valinnat (S), hyvinvoinnin edistäminen (S), liikunta sosiaalisena ilmiönä (S)

Laaja-alaiset tavoitteet

Globaali- ja kulttuuriosaaminen (S); esim. Kulttuuriperinnön tuntemus

Eettisyys ja ympäristöosaaminen (S); esim. eettinen toiminta

Hyvinvointiosaaminen (Kä, S); esim. omien vahvuuksien tunnistaminen

Yhteiskunnallinen osaaminen (S); esim. oikeudenmukaisuus

Monitieteinen ja luova osaaminen (S); esim. Lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen (S); esim. Rakentavan viestinnän taito, tunne- empatiataidot

[Miltä osin se olisi erityisesti hyödynnettävissä mahdollisessa liikunnan ylioppilastutkintoon sisältyvän kokeen kehittämisessä?](#)

Suullinen koe sellaisenaan on vaatimustasoltaan melko vaatimaton ja osoittaa lähinnä yksittäisten asioiden hallintaan kuin laajojen kokonaisuuksien hallintaa. Käytännön koe on monipuolinen ja kaikille hakijoille samankaltainen. Se on kuitenkin hyvin "urheiluvirittynyt" ja keskittyy kilpalajien hallintaan. Tämänkaltainen koe sisältää joitakin osioita, joita voisi pohtia hyödynnettävän jollain tavalla sovellettuna. Koe edellyttää jonkin verran arvioitsijoiden lisäksi henkilöstöä ml. kamppailulajien vastustaja ja muut toimihenkilöt (valvojat). Käytännön kokeen monipuolisuus tekee siitä rakenteeltaan mielenkiintoisen ja voisi tarjota kiinnostavan näkökulman siitä, mihin suuntaan mahdollista käytännön koetta olisi hyvä kehittää toteutuksen näkökulmasta.

Johtopäätökset ja pohdintaosuus

Tarkasteltujen kokeiden osiot on jaettu neljään osioon; 1) Kirjallinen koe, 2) portfolio/projekti, 3) osaamisen arviointi (näyttö) ja 4) käytännön kokeet

1) Kirjallinen koe

Kaikissa maissa, joihin tutustuttiin tarkemmin sekä 1. että 2. vaiheessa oli käytössä joku suullinen tai kirjallinen teoriakoe. Miltei kaikissa kokeissa kokeen vaatimustaso oli korkea tai erittäin korkea, kun sitä suhteutetaan siihen, millaista tiedollista osaamista odotetaan lukion päättävän opiskelijan hallitsevan liikunnan alalta. Opittavaa on tällä hetkellä melko vähän, lähinnä terveystieto-oppiaineen sisällä, eikä opetussuunnitelma suoranaisesti aseta erityisesti tiedollista osaamista lukion liikunta oppiaineessa. Nykymuotoisena (ratkaistavana) haasteena on vastaavan materiaalin puute. Tilannetta voi tekehengittää joillakin avoimilla materiaaleilla (esim. UKK-instituutti), mutta todennäköisesti vaatisi myös jonkin verran materiaalin tuotantoa (?) ja lopulta oppikirjan. Tämä olisi toki linjassa myös musiikin oppiaineen kanssa, josta jo pitkään on löytynyt oppikirja/-kirjoja. Esimerkkimaiden kokeista, kirjallinen koe olisi kaikinpuolin helpointa toteuttaa järjestelyiden puolesta, sillä varsinainen koejärjestelmä täällä on jo olemassa.

Toimenpide-ehdotukset:

a) Nykyisen LOPS:n voimassaoloaikana:

Tutustutaan avoimiin materiaaleihin, jotka voisivat olla hyödynnettävissä kirjallisessa kokeessa. Tällaisia voisivat olla mm. terve urheilija, valmennustaito materiaalit (Ukk-Instituutti, OKM/Kihu). Tämän lisäksi voisi olla paikallaan luoda tukimateriaalia, jota voitaisiin tarvittaessa myös hyödyntää avoimena materiaalina myöhemmin (materiaalia LI1 ja LI2-kurssin suorittajille, jotka eivät kuitenkaan aio liikuntaa lukea enempää).

b) LOPS uudistuksen myötä:

Oppikirjan kirjoittaminen LI1, LI2, LI3, LI4, LI5 kursseille ja oppikirjan aiheiden linkitys vahvasti laaja-alaisiin tavoitteisiin (esim. Liikunta/urheilu ja kestävä kehitys), ja muihin oppiaineisiin (esim. Eettiset kysymykset/filosofia). (Liite 1)

Pohdittavaksi:

Onko kirjallinen koe yhteismitallinen reaalikokeen kanssa (6h) vai lyhyempi (jos on mahdollinen näyttökoe)?

2) Portfolio/projekti

Toisena varsin yleisenä koeosuutena käytössä oli erilaiset projektit tai portfoliot. Näissä keskeisenä piirteenä oli pidempikestoinen, prosessinomainen työskentely, jonka tarkoituksena oli kartoittaa lähtötilannetta, laatia kehittämissuunnitelma, arviointi kehitysjakson jälkeen ja kehittymisen analysointi. Kohteena oli mahdollista pitää kokelasta itseään joko suorittajana tai valmentajan roolissa. Kohdemaasta riippuen suoritettava laji saattoi olla täysin vapaavalintainen tai siihen saattoi liittyä rajoitteita joistakin kategorioista. Projektin/portfolion arviointiin oli olemassa pääsääntöisesti hyvät arviointikriteerit, joiden avulla arviointi olisi todennäköisesti melko helppoa.

Projektinomaisen suorituksen kehittäminen voisi toimia kirjallisessa kokeessa case-study -tyyppisenä tehtävänä, mutta nykymuotoisena, hyvinkin pitkäkestoisena suoritukseksi, jossa ei oikeastaan voida valvoa, kuka tehtävää lopulta tekee, tehtävätyyppi ei todennäköisesti sovellu Suomen ylioppilaskokeen osaksi. Tämän tehtävätyypin ilmeneminen monissa eri koemuodoissa lienee liittynyt enemmänkin brittiläiseen perinteeseen sillä näitä esiintyi lähinnä kartoituksen alkuvaiheen brittiläisissä maissa (Australia/Englanti/Irlanti/Skotlanti/Wales).

Toimenpide-ehdotukset:

Sellaisenaan ei suositeltava, koska vaikea sulkea pois ulkopuolisen tahon vaikutusta suoritukseen. Sen sijaan projektiluonteisina esitetyt tehtävät pienimuotoisempina kirjalliseen kokeeseen, jossa opiskelijat pohtii mahdollisesti olemassa olevan datan pohjalta esim. Kunto-ohjelman suunnittelua, toteutusta, ja mittaamista ja arviointia. Tällaisessa tehtävässä on mahdollista osoittaa myös usean eri osa-alueen hallintaa. Tehtävätyyppinä lienee myös sellainen, johon on melko helppo laatia arviointikriteerit.

3) Osaamisen arviointi (näyttö)

Osa arvioinneista tapahtui ainoastaan suoritettavassa koulussa, mutta osittain käytössä oli myös videointeja, joita arvioi oman opettajan lisäksi ulkopuolinen arviointi. Videoinnille oli olemassa lajiryhmittäin hyvinkin tarkkoja kriteereitä, jotta videon arviointi ulkopuolisena olisi mahdollisimman sujuvaa. Tehtävänä sinällään hyvä, mutta videokuvattuna tehtävänä, jossa suorittaja saa itse valita lajin osoittaakseen oman osaamisensa muodostaisi hyvin todennäköisesti arviointiongelman, jossa hyvän arvosanan saavien määrä korostuisi ja vastaavasti alhaisen arvosanan saajien määrä olisi vähäinen. Tämä olisi ongelmallinen ns. High-Stakes kokeessa. Olisi myös kokelaan kannalta ehkä kyseenalaista saada koko ikänsä harrastamassaan lajissa arvosanaksi B, jos arvioinnista tehtäisiin väkisin koko skaalan täyttävä arviointi. Lisäksi näyttö antaa kapean kuvan opiskelijan osaamisesta. Jos verrataan esimerkiksi matematiikkaan, voitaisiin tätä pitää tilanteena, että opiskelija antaa matematiikan osaamisen näytön pelkästään geometriasta, jossa on erinomainen, mutta heikko esimerkiksi aritmetiikasta. Näin ollen näytön tulisi olla hyvin monipuolinen, mutta tällaista koe-esimerkkiä ei oikeastaan näkynyt osaamisen videokuvatussa näytössä.

Toimenpide-ehdotukset:

Edellä kuvatussa muodossa vaikea toteuttaa yhdenvertaisena kaikille hakijoille. High-stakes kokeen toteuttaminen sisältää haasteita, mikäli opiskelija saa itse valita mistä liikuntamuodosta tai lajista antaa näytön. Sellaisenaan ei jatkokäyttöä, mutta videoinnin käyttö käytännön kokeissa pohdittava mahdollisuus.

4) Käytännön kokeet

Käytännön kokeet olivat pääsääntöisesti hyvin urheilupesifejä ja osa perustuivat myös pelitilanteeseen. Pelitilanteen arviointi muodostaa melko vaikean arviointielementin mm. ulkoisen arvioitsijan näkökulmasta, esimerkiksi Arvioivatko kaksi arvioitsijaa hakijaa samoista suorituksista? Tämä toki on mahdollista kiertää videoinnin kelloituksilla, mutta saattaisi muodostua 1. Arvioitsijan kannalta kuormittavaksi. Toinen

mahdollisuus olisi kuvata pelitilannetta melko staattisissa pallottelupelien pelitilanteissa, kuten sulkapallo/lentopallo, jossa yksittäisen pelaajan käyttämä tila on melko rajallinen. Tällöin myös videointi olisi mahdollista rajata vain toiseen kenttäpuoliskoon ja seurata yhden puolen pelaajaa /pelaajia. Jossain määrin olisi muokattavissa myös maalipelien pienpeleihin, mutta lopulta, onko tarpeellista tuoda Suomen kontekstiin? Pelitilanteisiin saattaa liittyä myös toteutushaaste pienissä yksiköissä. Oikeastaan yksikään esimerkkimaa ei tuottanut geneerisempiä taitoja, jotka eivät olisi olleet yhteydessä lajeihin. Esimerkkimaista löytyi myös käytännön liikuntatiedon mittaamista (ts. Kokelaan tuli kyetä asettamaan pelikenttä oikein (verkon asettaminen ja pelirajojen osoittaminen). Tämä ei liene oikein tarkoituksenmukaista, koska tällaisesta ei ole kirjattuja oppimistavoitteitakaan. Ulkopuolisen arvioinnin näkökulmasta kuvaaminen merkittävässä asemassa ja teknisen toteutuksen näkökulmasta laajakulmaisena varakameran käyttöä on aiheellista pohtia.

Toimepide-ehdotukset:

Pohditaan geneeristen liikuntataitojen käyttämistä näyttökokeessa, johon opiskelija osallistuu. Geneerisiin taitoihin valitaan erilaisia testejä, joissa mitataan esimerkiksi liikkumistaitoja (myös välineellä liikkuminen), tasapainotaitoja ja välineenkäsittelytaitoja. Tämän lisäksi liikehallintakyvyt (Nupponen, 1999) kuten yhdistely-, muuntelu-, sopetumis-, reaktio-, ja rytmikyky. Mittausosiot voisivat olla objektiivisesti mitattavia ja niihin voisi sisältyä helpotettavia osioita (mm. liikuntarajoitteiset), tai hakija valitsee itse, mitä tasoa lähtee kussakin testissä tavoittelemaan. Tämän lisäksi subjektiivisesti arvioitavia osioita. Koepäivä on esimerkiksi 9-15, jonka aikana hakijat suorittavat tietyn määrän erilaisia mittauksia. Aikataulu mietittävä etukäteen ja opettajakohtaisesti, x hakijaa / 1 opettaja. Kirjallisen kokeen tapaisesti opiskelijalla voisi olla mahdollisuus valita mitä tehtäviä suorittaa, mutta kuitenkin niin, että jokaisesta erilaisesta osa-alueesta (kts. Esimerkki edellä), hakijan on suoritettava yksi tai useampi tehtävä. Kokeessa voi olla pakollisia osioita, jotka kaikki hakijat suorittavat ja valinnaisia tehtäviä, joista opiskelija valitsee, kokonaismäärän ollessa kuitenkin kaikilla hakijoilla sama. Toteutukseen hyvä hakea kokemuksia liikunta-alan pääsykokeista (2. aste + korkea-aste). Hyvä huomioida, että yhdellä opettajalla 20 kokelaan mittaaminen tarkoittaa noin 15 minuuttia yhtä hakijaa kohden.

Yhdenvertaisuuden kannalta paljon pohdittavaa ja miten laatia testejä, joissa 1) voimatasot eivät nouse merkittäväksi tekijäksi suorituksessa, 2) kulttuuriset tekijät eivät nouse esteeksi, 3) liikuntarajoitteisten kokelaiden huomiointi tasapuolisesti 4) minimoidaan tilojen ja välineiden vaikutus.

Tietoteknisten minimivaatimusten laadinta: Useampi kamera +jalustat, oikeat kuvaolosuhteet ja kuvaussuunnat.

Suorituksista video-ohjeet ja kirjalliset ohjeet. Videoinnissa pyritään hyödyntämään yleisesti käytössä olevia pelikenttärajoja (=yhtäläiset etäisyydet helposti todennettavissa). Videoiden laadinta ja tekstitys esimerkkietäisyyksiltä ja kulumista

+turvarajat (toimivat myös kuvauksen rajoina) Kamera (+varakamera). Onko yksilökuvaus (“hakija 007 suorittaa”) + jatkuva kuvaus varakamerassa?

Liite 1.

Hahmotelma miten eri sisällöt uppoavat eri kursseille nykyisen OPSin sisällä:

Intro (miten keho toimii) (Biologian ja terveystiedon sisältöjä osittain)

LI1

1. Liikuntataidot

1a Taitojen oppiminen

1b Taitojen ja tekniikoiden analysointi

2. Liikunnan harrastaminen (Liitu-raportit)

2a Liikuntaan osallistuminen (+liikuntasuositukset (UKK-instituutti)

2b Liikunnan edistäminen ja erilaiset liikuntapolut

LI 2

3. Liikuntasuoritusten suorittaminen

3a Liikuntasuorituksen fyysiset vaatimukset

3b Harjoittelun periaatteet

3c Liikuntasuorituksen psykologiset vaatimukset

3d Ravitseminen

4. Optimaalisen suorituksen suunnittelu

4a Palautuminen

LI4

5. Liikunta sosiaalisena ilmiönä

6. Liikunnan harrastaminen eri väestöryhmissä

7. Reilu peli ja liikunnan ja urheilun etiikka

8. Liikunta ja inkluusio (pitäisi olla ehkä LI1 tai 2)

LI3

9. Liikuntasuoritusten ohjeistaminen +

9a Suorituksen arviointi liikunnassa ja urheilussa +

9b Turvallisuus liikunnassa ja urheilussa (LI1 /LI2)

9c Ohjaajan/valmentajan rooli

LI5

10. Toimintakyky arjessa, rentoutuminen (työkyky /toimintakyky (TE1 moduulista).

11. Liikuntateknologia

Laaja-alaiset tavoitteet:

Globaali- ja kulttuuriosaaminen: suomalainen liikuntakulttuuri, rasmin kitkeminen l & u.

Eettisyys ja ympäristöosaaminen: doping, vilppi urheilussa, kestävä kehitys liikunnassa ja urheilussa /eroosio jne.,

Yhteiskunnallinen osaaminen: oikeudenmukaisuus liikunta- ja urheilukentässä

Monitieteinen ja luova osaaminen: mm. lähdekriittisyys

Vuorovaikutusosaaminen: Rakentavan viestinnän taito, tunne- ja empatiataidot
Hyvinvointiosaaminen: esim. Omien vahvuuksien tunnistaminen

Pohdittavaksi (Ei Lops 2019 kamaa):

Liikunta ja urheilu & media

Liikunta- ja urheilubisnes